

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1(5)

2018-12-17

559-6622-2018

Miljö- och energidepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Torbjörn Johansson
Miljöskyddshandläggare
010-2233276

Torbjorn.Johansson@lansstyrelsen.se

Remiss om promemorian Verksamheter som kan undantas från tillstånds- och anmälningsplikt

Er beteckning: M2018/01322/R

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser liksom Naturvårdsverket att det är motiverat att undanta vissa verksamheter från tillstånds- och anmälningsplikt, bland annat för att det förenklar för företag. För några av de verksamheter som omfattas av förslaget bedömer dock Länsstyrelsen att behovet att skydda människors hälsa och miljön är så stort att det inte är lämpligt med undantag. Länsstyrelsen stödjer därmed Naturvårdsverkets förslag, men med följande undantag och kommentarer. Nummer inom parentes och i underrubriker avser kapitel i Naturvårdsverkets rapport.

Länsstyrelsen anser att undantag från tillstånds- och anmälningsplikt inte är lämpligt för mekanisk bearbetning av avfall som utgörs av betong, tegel, klinker och keramik (7.2.2). Länsstyrelsen anser inte heller att undantag från tillstånds- och anmälningsplikt är lämpligt för krossning av avfall, om inte verksamheten är begränsad i tid (7.2.1-7.2.3). För övrig mekanisk bearbetning av avfall vill Länsstyrelsen betona vikten av att de allmänna reglerna utformas så att de ger ett tillräckligt skydd för områden känsliga för förorening av mark och grundvatten och för särskilt bullerkänsliga områden (7.2.1 och 7.2.3).

Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att undanta sådan återvinning av avfall för anläggningsändamål som idag är tillståndspliktig eller anmälningspliktig (7.3.2). Länsstyrelsen föreslår att de allmänna regler som behöver tas fram ska omfatta både sådan återvinning för anläggningsändamål som inte är tillstånds- eller anmälningspliktig och anmälningspliktiga verksamheter.

Länsstyrelsen bedömer att det är olämpligt att undanta förbränning av returträ från tillstånds- eller anmälningsplikt (7.5).

Generellt bedömer Länsstyrelsen att det för många av verksamheterna som omfattas av förslaget och som idag är anmälningspliktiga, kan vara lämpligt att kombinera anmälningsplikt med allmänna regler, på liknande sätt som har gjorts för bilskrotningsverksamheter. En anmälningsplikt ger tillsynsmyndigheten möjlighet att agera i tid för att bedöma och vid behov reglera en planerad verksamhet. Det är särskilt viktigt för verksamheter som är av engångskaraktär och som svårligen kan göras ogjorda,

när de väl är genomförda. Eftersom alla verksamheter som omfattas av allmänna regler ändå behöver var registrerade hos behörig myndighet skulle konsekvenserna för verksamheterna av att behålla anmälningsplikt vara små och i allt väsentligt bestå i att verksamheten får påbörjas tidigast 6 veckor efter anmälan om inte tillsynsmyndigheten innan dess beslutat i ärendet. Länsstyrelsen noterar även att Naturvårdsverket öppnar för möjligheten att även i allmänna regler ange en viss tidsfrist från det att verksamhetsutövaren registrerat sig till dess att verksamheten får sättas igång. Att kombinera anmälningsplikten med allmänna regler skulle underlätta för både tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare. Tillämpningen kan förväntas bli mer enhetlig och förutsägbar och eftersom behovet av att föreskriva om försiktighetsmått i varje enskilt fall minskar, bör den administrativa bördan minska för både myndigheter och verksamhetsutövare.

7.2.1 Lagring, krossning och annan mekanisk bearbetning inför återvinning av avfall som utgörs av jord- och bergmassor

Länsstyrelsen stödjer förslaget att undanta lagring, krossning och annan mekanisk bearbetning från tillstånd- och anmälningsplikt, under förutsättning att följande aspekter kan regleras i tillräcklig omfattning i de allmänna reglerna.

Miljöpåverkan är lokaliseringsberoende och består främst i bullerstörning, transporter och damning. Krossning av avfall kan vara mycket bullerstörande. För verksamheter som inbegriper krossning är det viktigt att den totala bullernivån kan beaktas, för de fall det finns flera bullrande verksamheter i närområdet. Vidare blir lokaliseringen extra viktig. Av det skälet kan det vara lämpligt att begränsa undantaget till att gälla endast tidsbegränsade verksamheter när krossning ingår i verksamheten.

Det kan finnas en risk för förorening av mark och grundvatten, både på grund av materialets beskaffenhet och orsakat av hanteringen (spill med bränsle och hydraulolja etc från arbetsmaskiner), varför lokalisering på genomsläpplig känslig mark bör undvikas. Sådana områden kan till exempel vara i äldre grustakter i åsbildningar med dricksvattenintressen.

Det kan finnas behov av att styra bort störande verksamhet från ”tysta områden” såsom naturreservat, nationalparker och friluftsområden. Eftersom möjligheten till styrning i tillståndsprövningen försvinner, behöver man ta höjd för det i de allmänna reglerna. Det är framförallt viktigt vid verksamheter som innefattar krossning under längre tidsperioder.

7.2.2 Lagring, sortering samt krossning och annan mekanisk bearbetning för återvinning av avfall som utgörs av betong, tegel, klinker och keramik

Länsstyrelsen anser att undantag från tillstånds- och anmälningsplikt inte är lämpligt för mekanisk bearbetning av avfall som utgörs av betong, tegel, klinker och keramik.

De synpunkter Länsstyrelsen har lämnat avseende behandling av jord- och bergmassor (avsnitt 7.2.1) är relevanta även för detta avsnitt. Därutöver tillkommer att betong, tegel, klinker och keramik kan innehålla skadliga ämnen och ytbehandlingar, utan att det syns tydligt på till exempel utseende eller lukt. Kommunen har ofta information om byggnader och områden som tidigare använts för industriändamål, men där användningsområdet på senare tid blivit ett annat. Behandlingen av de aktuella typerna av rivningsmaterial kräver därför en noggrannare granskning av tillsynsmyndigheten än behandling av till exempel jord och bergmassor. Länsstyrelsen anser av det skälet att anmälningsplikten bör behållas.

7.2.3 Lagring samt krossning och annan mekanisk bearbetning inför återvinning av avfall som utgörs av asfalt

Länsstyrelsen stödjer Naturvårdsverkets förslag att undanta mekanisk bearbetning av asfalt från tillstånds- och anmälningsplikt.

Länsstyrelsen anser, liksom Naturvårdsverket, att asfaltavfall som innehåller stenkolstjära inte ska omfattas av undantaget.

På samma sätt som för mekanisk bearbetning av jord och bergmassor är lokaliseringen viktig. Det är inte lämpligt att placera verksamheter i områden som är känsliga för markföroreningar eller nära ”tysta områden”. En förutsättning för att ett undantag ska vara lämpligt är därför att lokaliseringen kan regleras tillräckligt väl i de allmänna reglerna.

Därutöver behöver de allmänna reglerna inkludera krav på insamling av lakvatten/dagvatten från anläggningen, då asfalt ofta kontaminerats av tungmetaller, petroleumprodukter och oljor från fordon.

7.3.1 Användning av icke-förorenad jord och annat naturligt material på den plats där grävningen utfördes

Länsstyrelsen stödjer förslaget att undanta användning av icke förorenad jord och annat material på den plats där avfallet uppkom, även för de fall det handlar om kvittblivning. I dessa fall kan det räcka med ett enklare 12:6-samråd för att bedöma lokalisering och påverkan på natur och miljö.

7.3.2. Återvinning av vissa avfallsslag för anläggningsändamål

Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt att undanta sådan återvinning av avfall för anläggningsändamål som idag är anmälnings- eller tillståndspliktig. Länsstyrelsen föreslår att de befintliga gränserna för anmälningsplikt och tillståndsplikt behålls och att de allmänna regler som behöver införas för U-verksamheter även ska gälla för anmälningspliktiga verksamheter, i kombination med anmälningsplikten.

Avfall som kan vara aktuella för anläggningsändamål kan ha mycket olika ursprung, karaktär och föroreningsinnehåll. Det kan också finnas många olika användningsområden för massorna. I många fall krävs en kvalificerad granskning av verksamheterna och en bedömning från fall till fall om tillåtlighet och försiktighetsmått.

Ett utökad undantag från anmälnings- och tillståndsplikt riskerar också att försämra lagefterlevnaden. Länsstyrelsens erfarenhet är att verksamhetsutövare och tillsyns- och prövningsmyndigheter ofta har olika syn på om till exempel en uppläggning av avfall utgör återvinning för anläggningsändamål eller kvittblivning. Om det skulle åligga verksamhetsutövaren att i större utsträckning själv göra den bedömningen, finns en uppenbar risk att möjligheten att klassa avfallshantering för återvinning av avfall för anläggningsändamål överutnyttjas, för att slippa tillståndsprövningar eller de extrakostnader det skulle medföra att transportera avfallet till en godkänd avfallsanläggning.

Länsstyrelsen delar Naturvårdsverkets bedömning att reglerna för återvinning av avfall för anläggningsändamål är otydliga och att allmänna regler skulle kunna bidra till en mer enhetlig tillämpning. Länsstyrelsen föreslår därför att de allmänna reglerna ska omfatta både de verksamheter som undantas från tillstånds- och anmälningsplikt och anmälningspliktiga verksamheter.

Tillståndspliktig användning av avfall för anläggningsändamål är sällsynt. Nyttan med ett undantag från tillståndsplikten skulle därför vara liten. Eftersom det för tillståndspliktiga verksamheter förväntas ge större påverkan på hälsa och miljö är det inte heller lämpligt att reglera sådana verksamheter med allmänna regler.

7.4 Biologisk behandling av avfall

Länsstyrelsen konstaterar att förslaget i den del som avser aerob biologisk behandling inte innebär några ändringar i tillstånds- eller anmälningsplikten jämfört med nuvarande regler. Länsstyrelsen stödjer Naturvårdsverkets förslag till undantag för aerob biologisk behandling.

Länsstyrelsen stödjer även förslaget i den del som avser anaerob biologisk behandling, men där har Naturvårdsverket inte föreslagit någon tydlig avgränsning av undantaget. Naturvårdsverket nämner gårdsbaserade biogasanläggningar där substratet har producerats på plats som exempel på anläggningar som kan vara lämpliga för undantag.

2018-12-17

559-6622-2018

Det kan även förekomma gårdsbaserade anläggningar som tar emot avfall från flera gårdar. Även sådana anläggningar skulle kunna vara lämpliga att undanta från tillståndsplikten. För att verksamheterna ska vara tillräckligt enhetliga och undantaget för anaerob behandling behöver avgränsas både avseende verksamhetens storlek och vilka typer av avfall som behandlas i anläggningen

7.5 Förbränning av avfall

Länstyrelsen anser att det är olämpligt att undanta förbränning av returträ från tillstånds- eller anmälningsplikt. För förbränning av övriga typer av biomasseavfall som förslaget omfattar har Länstyrelsen inga invändningar mot att förbränning undantas och i stället regleras med generella föreskrifter.

Skälet till Länstyrelsens bedömning är att returträ kan innehålla betydliga mängder farliga ämnen. Förbränning av returträ kan därmed medföra större påverkan på miljö och hälsa än förbränning av annat biomasseavfall. Sådana verksamheter kräver därför en mer noggrann prövning och reglering än vad som är motiverat för biomasseavfall generellt.

Allmänna synpunkter

Hur lämpligt det är med undantag enligt Naturvårdsverkets förslag beror för flera av de berörda verksamheterna på om de allmänna reglerna kan utformas så att de tillräckligt väl reglerar bland annat skyddsåtgärder och verksamheternas lokalisering. Länstyrelsen är tveksam till om det går för vissa av verksamheterna, men utesluter inte att det kommande förslaget till författningsändringar kan påverka Länstyrelsens bedömning. Länstyrelsens noterar att även Naturvårdsverket flaggar för att bedömningen av när undantag är lämpliga kan ändras längre fram i processen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med miljöskyddshandläggare Torbjörn Johansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Johan von Knorring, Lennart Nordvarg, avdelningschef miljöavdelningen och Ida Lindén, chef miljöskyddsensheten, medverkat.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.